

4. udgave

Bernhard Gomard

Under medvirken af

Michael Kistrup

Lars Lindencrone Petersen

John Lundum

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Fogedret

4. udgave, 1. oplag

© 1997 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Tryk: Gentofte Tryk
Indbinding: Damm's Bogbinderi, Randers
Printed in Denmark 1997
ISBN 87-574-0034-2

Forlagets adresse:
Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 133
Box 2126
1015 København K.
Tlf: 33 95 97 00
Fax: 33 95 99 97
e-mail: fl@djoef.dk
Homepage-adresse: <http://www.djoef.dk/flhome.htm>

Forord til 4. udgave

Siden 3. udgaven i 1981 er lovgivningen om tvangsfuldbyrdelse undergået betydelige forandringer. Der er bl.a. sket ændringer i reglerne om tvangsauktion, arrest og forbud, umiddelbare fogedforretninger og brugeligt pant. Retspraksis og tillige reglerne uden for Retsplejeloven er undergået forandringer i den forløbne periode, og der har længe været behov for en ny og ajourført udgave af Fogedret. Den foreliggende 4. udgave er en ajourføring af den tidligere udgave, hvor dette har kunnet lade sig gøre, men er p.g.a. de omfattende ændringer i regelsættet, der regulerer fogedretten, i vidt omfang samarbejdet. Michael Kistrup har særligt forestået arbejdet med kapitlerne 3, 7, 9 (inkl. afsnit 5.1.2), 12 og 13, Lars Lindencrone Petersen med kapitlerne 1, 2, 4-6, 9 (fra afsnit 5.1.3) og 11 og John Lundum med kapitlerne 8 og 10.

Der har kun undtagelsesvis kunnet tages hensyn til materiale offentliggjort efter 1. januar 1997.

Bernhard Gomard
Michael Kistrup
John Lundum
Lars Lindencrone Petersen

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Oversigt over grundbegreber	19
1. Begrebet fogedret	19
2. Oversigt over fogedforretningerne	22
2.1. Krav på penge	22
2.2. Krav på andet end penge	25
3. Statistik	26
4. Fogedforretninger er judicielle akter	27
5. Fuldbyrhedsdomme og andre domme	31
Kapitel 2. Grundlaget for udlæg	35
1. Grundlaget for tvangsfuldbyrdelse	35
2. Domme og kendelser	36
2.1. Danske retsafgørelser	36
2.2. Udenlandske domstoles og myndigheders afgørelser	40
2.2.1. Anerkendelse af udenlandske afgørelses bindende virkning	40
2.2.2. Udenlandske afgørelses eksigibilitet	40
2.2.2.1. Retsplejelovens § 479	40
2.2.2.2. Konventioner	41
2.3. Voldgiftskendelser	44
2.4. Fogedrettens prøvelsesret	45
2.4.1. Prøvelsen af domstolsafgørelser	45
2.4.2. Prøvelsen af afgørelser truffet af administrative myndigheder	47
2.4.3. Prøvelsen af de særlige domstoles afgørelser	48
2.5. Fuldbyrhedsfristen	50
3. Skylddokumenter: folig, gældsbreve, pantebreve, veksler og checks	52
3.1. Forlig	53
3.1.1. Offentlige forlig (retsforlig)	54
3.1.2. Udenretlige forlig (private, frivillige forlig)	55
3.1.3. Betingede offentlige og frivillige forlig	57
3.1.4. Udenlandske forlig	58
3.2. Gældsbreve	58

3.3. Pantebreve	60
3.3.1. Betingelser for tvangsfuldbyrdelse	61
3.3.2. Skadeløsbrev og ejerpantebrev	63
3.3.3. Forfaldstidens indtræden ved pantebrev	65
3.3.4. Genstanden for udlæg efter pantebrev	68
3.3.5. Panthaverens stilling i konkurs- og dødsboer	69
3.4. Veksler og checks	69
3.4.1. Veksler	70
3.4.2. Checks	71
3.5. Fogedrettens prøvelsesret	71
Kapitel 3. Genstanden for udlæg	73
1. Oversigt	73
2. Tredjemands bedre, tingligt beskyttede ret	74
2.1. Almindelige synspunkter	74
2.2. Løsøre købt under ejendomsforbehold	79
2.2.1. Kreditsælgerens kreditorer	81
2.2.2. Kreditkøberens kreditorer	81
2.3. Fast ejendom købt på betinget skøde	84
2.3.1. Ejendomssælgerens kreditorer	84
2.3.2. Ejendomskøberens kreditorer	85
2.4. Udlæg hos gifte eller samlevende personer	86
2.5. Interessentskab og sameje	89
2.5.1. Interessentskab	89
2.5.2. Sameje	91
2.6. Sagsomkostninger	94
2.7. Børnebidrag	95
2.8. Penge i rekvisiti besiddelse	96
3. Universalforfølgning udelukker individualforfølgning	97
3.1. Begreberne individual- og universalforfølgning	97
3.2. Konkurs	98
3.3. Likvidation	99
3.4. Tvangsakkord	100
3.5. Betalingsstandsning	101
3.6. Frivillig gældsordning ved akkord, likvidation eller lign. ...	103
3.7. Gældssanering	103
3.8. Beslaglæggelse	104
3.9. Formuebeslag	105
3.10. Udlæg i aktiver eller andele i et dødsbo	105
3.10.1. Afdødes kreditorer	105

3.10.2. Efterlevende ægtefælles kreditorer	106
3.10.3. Arvingernes kreditorer	106
4. Aktiver, der er beskyttet mod udlæg	107
4.1. Sikring af et økonomisk eksistensminimum	107
4.1.1. Trangsbeneficiet og social bistand	107
4.1.2. Opretholdelse af hjem og levestandard	109
4.1.3. Aktiver til erhverv og uddannelse	113
4.2. Løn	114
4.3. Sociale ydelser og underholdsbidrag	117
4.4. Erstatning for personskade og tab af forsørger	118
4.4.1. Erstatning for invaliditet og tab af forsørger	119
4.4.2. Godtgørelse for ikke-økonomisk skade	122
4.4.3. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	122
4.4.4. Arbejdsskadeforsikring	123
4.5. Livsforsikring mv.	124
4.6. Særlige personlige rettigheder	126
4.6.1. Nødvendige hjælpemidler	126
4.6.2. Genstande af personlig betydning	127
4.6.3. Ophavsrettigheder	128
4.7. Båndlæggelse	130
4.7.1. Formål og virkninger	130
4.7.2. Arv	131
4.7.3. Gaver	133
4.7.4. Erhvervelse ved gensidigt bebyrdende kontrakt ...	133
4.8. Fremtidige erhvervelser	134
4.9. Fordringer af personlig karakter	137
4.10. Fordringer ifølge gensidigt bebyrdende kontrakt	138
4.10.1. Almindelige synspunkter og regler	138
4.10.2. Udlæg i en købers ret til salgsgenstanden	142
4.10.3. Udlæg i entreprenørens ret til enterprisesummen ...	142
4.10.4. Udlæg i lejekrav	143
4.10.4.1. Udlæg i lejeindtægter i forbindelse med retsforfølgning mod den lejede ejendom ..	143
4.10.4.1.1. Brugeligt pant	143
4.10.4.1.2. Udlæg i den faste ejendom ...	144
4.10.4.2. Særskilt udlæg i lejeindtægter	145
4.11. Udlæg i tilbehør til fast ejendom	146
4.12. Skyldnerens påvisningsret	148
4.13. Almindelige begrænsninger i undtagelsesreglernes rækkevidde	149

4.13.1. Pantavers udlæg i pantet	149
4.13.2. Skyldnerens afkald på udlægsfritagelse	151
Kapitel 4. Udlæggets retsvirkninger	153
1. Udlæg i penge	153
2. Dækning ved modregning	154
3. Udlæg i andre aktiver end rede penge	156
3.1. Udlægsrettens karakter	156
3.1.1. Ældre ret	156
3.1.2. Retsplejeloven	158
3.2. Stiftelse af udlæg	158
3.2.1. Registrering af det udlagte	158
3.2.2. Vurdering	160
3.3. Sikringsakten	162
3.3.1. Sikringsaktens formål	162
3.3.2. Fast ejendom	163
3.3.3. Skibe og luftfartøjer	164
3.3.4. Løsøre	164
3.3.5. Værdipapirer og simple fordringer	166
3.3.5.1. Aktiver, der ikke er fondsaktiver	166
3.3.5.2. Fondsaktiver	168
3.3.6. Bekendtgørelse af udlæg?	168
3.4. Udlæggets virkninger i forholdet mellem rekvirent og rekviritus	169
3.4.1. Realisation	169
3.4.2. Rådighedsberøvelse og rådighedsbegrænsning	170
3.5. Udlæggets ophør	172
3.5.1. Forskellige ophørsmåder	172
3.5.2. Forældelse	172
Kapitel 5. Fremgangsmåden ved udlægsforretninger	177
1. Den kompetente myndighed	177
2. Anmodningen om udlæg	181
3. Parternes møde	182
3.1. Rekvirenten	182
3.2. Rekviritus	183
4. Skyldnerens oplysningspligt	188
5. Juridisk bistand og bevisførelse	190
5.1. Fogedrettens vejledning	190
5.2. Advokatbeskikkelse	190

5.3. Bevisførelse	191
6. Udsættelse	192
6.1. Udsættelse af udlæg på grund af tvivl om udlægsgrundlaget ..	192
6.2. Afdragsordninger. Udsættelse af fratagelse og realisation af det udlagte, betinget af overholdelse af afdragsordning ..	194
6.3. Udsættelse af retsforfølgning under anmeldt betalingsstandsning – Konkurslovens §§ 16-16 a	196
6.3.1. Usikrede krav	196
6.3.2. Sikrede krav	198
6.4. Universalforfølgning som udlægshindring	198
6.5. Fredningsperioden	198
7. Renter og omkostninger	201
8. Erstatningsansvar	203
Kapitel 6. Udpantningsudlæg	207
1. Udpantning og udlæg	207
2. Hvilke fordringer kan inddrives ved udpantningsudlæg?	208
3. Fremgangsmåden ved foretagelse af udpantningsudlæg	209
3.1. Underretning om udpantning ved forkyndelse	209
3.2. Underretning ved offentlig bekendtgørelse eller ved skriftlig meddelelse	210
4. Pante- og toldfogedudlæg	211
5. Inddrivelse af underholdsbidrag	216
6. Andre inddrivelsesmidler for offentlige krav	218
Kapitel 7. Arrest	221
1. Arrestens formål	221
2. Betingelserne for at foretage arrest	223
2.1. Til sikkerhed for en fordring	223
2.2. Behov for arrestbeskyttelsen	224
2.2.1. Udlægsadgang udelukke arrest	224
2.2.2. Arrestgrund	224
2.2.3. Afværgelse af arrest ved sikkerhedsstillelse	226
2.2.4. Særregler om luftfartøjer og skibe	227
2.3. Værneting i Danmark	229
3. Arrestens genstand og retsvirkning	231
3.1. Genstanden for arrest	231
3.2. Arrestens retsvirkning	233
3.2.1. Beskyttelse mod skyldnerens råden over godset	233
3.2.2. Ingen beskyttelse over for andre kreditorer	234

3.2.3. Sikringsakter	236
3.2.4. Rådighedsberøvelse	237
3.2.5. Sikkerhedsstillelse	238
4. Rekvirentens ansvar og sikkerhedsstillelse	238
4.1. Begrundelse	238
4.2. Erstatning	239
4.3. Rekvirentens sikkerhedsstillelse	241
5. Fremgangsmåden ved foretagelsen og forfølgningen af arrest	244
5.1. Arrestens foretagelse	244
5.2. Arrestens forfølgning	245
6. Arrest på person	247
6.1. Gældsfængsel og afsoning	247
6.2. Afsoning af underholdsbidrag	248
6.3. Afsoning af bøder	249
Kapitel 8. Tvangsfuldbyrdelse af domme og retsforlig om andre krav end pengekrav	251
1. Indledning. Forholdet til reglerne om udlæg og til reglerne i kapitel 55 om umiddelbare fagedforretninger	251
2. Naturalopfyldelse – forholdet til obligationsretten	252
3. Umiddelbar gennemtvungelse af rekvirentens ret	253
3.1. Generelt om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav	253
3.2. Typiske tilfældegrupper	254
3.2.1. Krav vedrørende besiddelse af eller rådighed over fast ejendom	254
3.2.2. Krav på udlevering af løsøre	254
3.2.3. Krav på udlevering af børn	255
3.2.4. Gennemtvungelse in natura af opfyldelse af arbejdsaftaler, pligt til at underskrive dokumenter mv.	259
3.2.4.1. Arbejdsaftaler	259
3.2.4.2. Underskrift af dokumenter mv.	260
3.2.5. Tvangsfuldbyrdelse in natura af dom eller retsforlig om sikkerhedsstillelse	261
3.2.6. Fogedrettens rolle ved tvangsfuldbyrdelse af unkladelsespligter	261
4. Straf, tvangsbøder og frihedsberøvelse	261
5. Omdannelse af kravet på naturalopfyldelse til et pengekrav	263
6. Fremgangsmåden ved fuldbyrdelse af andre krav end pengekrav	264

Kapitel 9. Tvangsauktion	265
1. Frivillig auktion og tvangsauktion	265
2. Tvangsauktion over løsøre og tvangsauktion over fast ejendom.	
2.1. Tilbehør til fast ejendom	271
2.1.1. Løsøre eller fast ejendom	271
2.1.2. Tilbehør til fast ejendom	272
2.1.3. Uens behæftelser af auktionsgenstandens dele	273
3. Begæringen om tvangsauktion	274
3.1. Hvem afholder tvangsauktionen	274
3.1.1. Fast ejendom	274
3.1.2. Løsøre	275
3.2. Hvem kan begære tvangsauktion	275
3.3. Hvornår kan tvangsauktion afholdes. Frister	278
3.4. Kravene til auktionsbegæringens indhold og dokumentation	282
3.5. Flere auktionsbegæring.	
3.5.1. Tilbagekaldelse af auktionsbegæring	283
4. Senere regler om tvangsauktion over fast ejendom: vejledning, afværgefrist og salgsarbejde	284
4.1. Hovedtrækkene i Ændringsloven af 1978 med senere ændringer	284
4.2. Fogedrettens vejledning af skyldneren	286
4.3. Frist til at afværge tvangsauktion	288
4.4. Beskikkelse af advokat	291
4.5. Bistand fra Kommunalbestyrelsen	293
4.6. Udarbejdelse af salgsoptilling.	
4.6.1. Antagelse af ejendomsmægler («en sagkyndig»)	294
5. Forberedelse af tvangsauktion	299
5.1. Forberedelse af tvangsauktion over fast ejendom	299
5.1.1. Forberedende auktionsmøde	299
5.1.2. Bekendtgørelse af tvangsauktionen	302
5.1.3. Auktionsvilkårene	303
5.2. Forberedelse af tvangsauktion over løsøre, fordringer, skibe og fly	307
5.2.1. Løsøre	307
5.2.2. Fordringer	308
6. Gennemførelsen af auktionen	309
6.1. Tvangsauktion over fast ejendom	309
6.1.1. Information om ejendommen på auktionsmødet	309
6.1.2. Selve auktionssalget	310
6.1.3. Andre rettigheder end pant	314

6.1.4. Uensartet behæftet pant	317
6.1.5. Ny auktion	318
6.1.6. Auktionskøbers sikkerhedsstillelse og misligholdelse	319
6.1.7. Tvister under auktionen	320
6.2. Tvangsauktion over løsøre	322
6.2.1. Auktionsmødet	322
6.2.2. Inddrivelse og fordeling af auktionssummen	322
7. Tvangsauktionens retsvirkninger	324
7.1. Retsvirkning som overdragelse (salg)	324
7.1.1. Indgåelsen af salgsaftalen og køberens retserhvervelse	324
7.1.2. Forpligtelser ifølge salgsaftalen: betaling af købesummen og sælgeransvar	326
7.1.3. Panthaver som auktionskøber	327
7.2. Ekstinktion af rettigheder	328
7.2.1. Tvangsauktionskøber som omsætningserhverver	328
7.2.2. Omstødelse af tvangsauktionskøbers ret efter Konkurslovens kap. 8	330
7.2.3. Kreditorkestinktion ved tvangsauktion	331
7.3. Tvangsauktion som ophørsgrund for udækkede tinglige rettigheder	332
7.4. Tvangsauktion som forfaldsgrund for pantegæld	334
Kapitel 10. Umiddelbare fogedforretninger	337
1. Indledning. Begrebet umiddelbare fogedforretninger	337
2. Anvendelsesområdet for umiddelbare fogedforretninger	338
2.1. Den materielle afgrænsning: Besiddelseskrav vedrørende fast ejendom og løsøre samt håndhævelse af forældremyndighed	338
2.2. Den processuelle afgrænsning: Kravene til beviset for rekvirentens ret	339
2.2.1. Normalsituationen	339
2.2.2. Komplicerede og principielle sager	340
2.2.3. Betænkelighedsundtagelsen	340
3. Anvendelsen af umiddelbare fogedforretninger i forskellige situationer	341
3.1. Genoprettelse af en ulovligt krænkede besiddelse (selvtægt)	341
3.2. Besiddelseskrav vedrørende fast ejendom	343

3.2.1. Lejeforhold	343
3.2.1.1. Udsættelse af en lejer på begæring af udlejeren	343
3.2.1.2. Indsættelse af en lejer i de lejede lokaler	344
3.2.2. Ejendomsret til fast ejendom, herunder ved betinget skøde	344
3.2.3. Brugeligt pant	345
3.2.4. Ægtefællers og ugifte samboendes besiddelseskrav vedrørende fast ejendom	346
3.2.4.1. Ægtefællers besiddelseskrav under ægteskabet	346
3.2.4.2. Ægtefællers besiddelseskrav ved separation og skilsmisse	347
3.2.4.3. Ugifte samboendes besiddelseskrav	347
3.2.5. Adgang til fast ejendom med henblik på at udøve en begrænset råden eller for at udføre arbejde på ejendommen	348
3.3. Besiddelseskrav vedrørende løsøre og dokumenter	349
3.4. Anvendelse af umiddelbare fogedforretninger vedrørende børn (forældremyndighed og samværsret)	352
3.4.1. Danske forhold	352
3.4.2. Internationale forhold	353
3.4.2.1. Europarådskonventionen og Haagerkonventionen	353
3.4.2.2. Særligt om Europarådskonventionen	354
3.4.2.3. Særligt om Haagerkonventionen	354
4. Fremgangsmåden ved umiddelbare fogedforretninger	355
4.1. Værneting	356
4.2. Fremgangsmåden i øvrigt	356
4.3. Gennemførelse af samme krav ved umiddelbar fogedforretning og ved dom	357
5. Tilbagebetaling i henhold til Kreditaftaleloven	358
5.1. Generelt	358
5.2. Betingelser for kreditgiverens tilbagebetaling af salgsgenstanden	358
5.3. Tilbagebetaling i forbrugerkøb med ejendomsforbehold	360
5.4. Fremgangsmåden ved tilbagebetaling i henhold til Kreditaftaleloven	361

Kapitel 11. Brugeligt pant	363
1. Indledning	363
2. Etablering af brugeligt pant	364
2.1. Betingelser	364
2.2. Fremgangsmåden ved etablering af brugspant	367
3. Brugspanteforholdet forløb	368
4. Ophør af brugspanteforholdet	370
Kapitel 12. Forbud	373
1. Formålet med et judicielt forbud	373
2. Betingelser for at nedlægge forbud	377
2.1. Retsstridighed	377
2.1.1. Retsstridighed som betingelse for retshåndhævelse i almindelighed	377
2.1.2. Anvendelse af forbud i kontraktsforhold	378
2.1.3. Uden for kontraktsforhold	381
2.1.4. Overtrædelse af offentligretlig regulering	383
2.1.5. Forbud over for det offentlige	384
2.2. Handlinger	385
2.3. Søgsmålsret	388
2.4. Fare for krænkelse af undladelsespligten	391
2.5. Anden retlig beskyttelse utilstrækkelig	393
2.6. Beviset for at forbudsbetingelserne er opfyldt. Sikkerhedsstillelse	396
2.7. Forbudssag og domssag	399
3. Overtrædelse af forbud	400
3.1. Straf	400
3.2. Erstatning	401
3.3. Magtanvendelse	401
4. Forbudets formulering, foretagelse og forfølgning	402
4.1. Formuleringen af forbudet	402
4.2. Foretagelsen af forbudet	403
4.3. Prøvelsen af forbudet ved justificationssag. Kære af fogedrettens afgørelse	405
4.3.1. Justifikationssag	405
4.3.2. Kære	406
4.4. Ansvar for ulovligt forbud	408
5. Specialregler om forbud	409

Kapitel 13. Appel og retskraft	413
1. Oversigt	413
2. Fare	414
2.1. Grundlaget for kære	414
2.2. Tredjemands stilling	418
2.3. Appelfristen	419
2.4. Kærens virkninger	421
2.5. Nova	422
3. Genoptagelse	424
4. Retskraft	425
4.1. Fogedretsafgørelser og domsprocessens grundsætning om retskraft	425
4.2. Forholdet mellem rekvirent og rekviritus	427
4.2.1. Omgørelse ved fogedretten	427
4.2.1.1. Procesledende kendelser og beslutninger	427
4.2.1.2. Ændring på grund af efterfølgende omstændigheder	427
4.2.1.3. Omgørelse på grundlag af en fornyet prøvelse	427
4.2.2. Omgørelse under en domssag	429
4.2.2.1. Sager som afvises fra fogedretten	429
4.2.2.2. Omgørelse af en nægtelse af fuldbyrdelse ...	429
4.2.2.3. Omgørelse af en gennemført fuldbyrdelse ..	431
4.3. Forholdet til tredjemand	431
4.3.1. Selvtægt	431
4.3.2. Omgørelse af fogedrettens afgørelse	432
4.3.2.1. Omgørelse ved fogedretten	432
4.3.2.2. Omgørelse ved tinglysningssdommeren	432
4.3.2.3. Omgørelse ved domssag	432
Litteratur	435
Domme og kendelser	439
Sagregister	449

Denne bog af Bernhard Gomard, der i en årrække har været standardværket om tvangsfuldbyrdelsen, er nu ført ajour under hensyntagen til den righoldige praksis og ny lovgivning på området. Bogen er udarbejdet under medvirken af Michael Kistrup, Lars Lindencrone Petersen og John Lundum.

9 788757 400342

ISBN 87-574-0034-2